

Орган ЦК і МК КГ(б)Б, ЦВК і СНК БССР

год издания XVI

ПРИНЯТЫ 2-м УСЕСОЮЗНЫМ З'ЕЗДОМ КАЛГАСНІКАУ-У"АРНІКАУ І ЗАТВЕРДЖЕНЫ СОВЕТАМ
НАРОДНЫХ КАМІСАРАУ СССР І ЦЕНТРАЛЬНЫМ КАМІТЭТАМ ВКП(б) 17 ЛЮТАГА 1935 Г.

1. Працоўныя сяляне сяла (ста- бяспечыць такім чынам лепшае ніцы, вёскі, хутара, кішлака, ау- жыццё калгаснікаў.
ла) _____ раёна _____ Калгасны шлях, _____ шлях соцыа-

...добраховотна аб-
яднаюцца ў сельска-гаспадарчую
арцель, каб агульнымі сродкамі
вытворчасці і агульнай арганіза-
ванай працы пабудаваш калек-
тыўную, гэта значыць — грамад-
скую гаспадарку, забяспечыць поў-
ную перамогу над кулаком, над
усімі эксплуатаатарамі і ворагамі
працоўных, забяспечыць поўную
перамогу над галечай і цемнайтой,
над адсталасцю дробнай аднаасоб-
най гаспадаркі, стварыць высо-
кую прадукцыйнасць працы і за-

лізма ёсць адзіна правільны шлях
для працоўных сяляў. Члены ар-
целі абавязваюцца ўмацоўваць
сваю арцель, працаваць тэсна,
дзяліць калгасныя даходы па пра-
цы ахоўваць грамадскую ўлас-
насць, берагчы калгаснае дабро,
берагчы трактары і машыны, уста-
навіць добры догляд каня, вы-
конваць заданні сваёй рабоча-ся-
лянскай дзяржавы. — І такім чы-
нам зрабіць свой калгас больш-
вышнім, а ўсіх калгаснікаў замож-
нымі.

2. Усе межы, падзяліўшыя раён-
ныя зямельныя надзелы членаў ар-
целі з'яўляюцца, і ўсе палявыя на-
дзелы ператвараюцца ў адзіны
зямельны масіў, які знаходзіцца ў
калектыўным карыстанні арцелі.

Зямля, займаемая арцеллю (як і
ўсякая іншая зямля ў СССР),
ёсць агульнанародная дзяржаўная
ўласнасць. Яна, згодна законам
рабоча-сялянскай дзяржавы, зама-
няваляецца за арцеллю ў бестав-

Размеры прысядзібнай зямлі
якая знаходзіцца ў асабістым ка-
рыстанні калгаснага двара (не лі-
чычы зямлі пад жыллёвым пабудаван-
нямі), могуць хістацца ад ад-
ной чверці гектара да паловы гек-
тара, а ў асобных раёнах — да
гектара ў залежнасці ад абласны
і раённых умоў. Устанаўляемы
наркамземамі саюзных рэспублі-
каў на аснове ўказанняў Наркамзема
Саюза ССР.

3. Адзінны зямельны масіў арцелі ні ў якім выпадку не павінен змяняцца. Надзяленне вярбоўных членаў арцелі зямлёй з кошт зямельнай плошчы арцелі забараняецца. Выбываючыя з арцелі могуць атрымліваць зямлю толькі з вольных зямель дзяржаўнага зямельнага фонда.

Землі арцелі розбиваючись на п'ять адгаведнасці з зацверджань севазваротам. У палях севазварту да кожнай паляводчай брыгады прымацоўнаецца настаянны ўчэстак на ўвесь тэрмін севазварот.

У калгасах, якія маюць буйныя жылёлагадочныя фермы, у выпадку

3. агараджных зямельных ку неабходнасці, пры наяўнасці ўгоддзяў выдзяляюцца ў асабістае дастатковых зямель моццў бы карыстанне кожнага камтаснага выдзелены пэўныя участкі зям. двара па невялікаму участку ў прыстоўваемы да фермы і ск. глалзе прысвадзіўнай зямлі (агарод, прыстоўваемы для пасеву карм. вух культур для жывёлы фермы саі).

гасных пацёў шляхам увядзення і захавання правільнага сезавароту, глыбокага ворыва, знішчэння пустазелля, расшырэння і добрай апрацоўкі папару і збітва, своечасовай і стараннай міжраднай апрацоўкі тэхнічных культур, своечасовых акучак бавоўны, унясення ў замлю гоуча як з жывёлагадоўчых таварных ферм, так і з калгасных двароў, унясення мінеральных угнаенняў, барацьбы з сельска-гаспадарчымі шкоднікамі, своечасовай і ўважлівай зборкі без страт, аховы і ачысткі абваднальных пабудаванняў, аховы лясоў, насаджэння полеахоўных лясных палос, найстражэйшага захавання ўстаноўленых мясцовымі зямельнымі органамі агратэхнічных правіл;

б) добирати для посіву лепше насіння, ачищати його від всякого сміття, бережливо захоувати від раскравдання і наваження, захоувати те, що з'являється праветрываемих пам'ятиснанях, расшырати гатунковыя посевы;

в) розширяє пасовищу площу
пашах скарыстання ўсеі знахо-
дзячайся ў раснараджэнні арцелі
зямлі, палышэння і апрацоўкі
бровасіх зямель, пад'ёму рэчывы
і правядзення ўнутрыкаласнага
земляўпарадкавання;

г) поўнаасцю скарыстаць на грамадскіх пачатках усю ваяўную цягавую сілу, увесь інвентар, сельска-гаспадарчы прылады, нарыхтоўкі і скарбы; а таксама ўсіх фельчараў і санітараў, коннікаў, свинароў, жыватнічаў, чабапоў, пастухоў, работнікаў хат-лабараторый;

себе і іншыя сродкі вытворчасці, належачыя арцелі і роўна—ўсе трактары, рухавікі, малатарні, камбайны і іншыя машыны, прадстаўляемыя рабоча-сялянскай дзяржавай праз МТС у дапамогу калгасам паставіць правільны догляд за аграмаўляным жытвом і мёртвым інвентаром, дабіваючыся таго, каб у калектывнай гаспадарцы жыў і інвентар былі ў добрым стане;

д) організовувати живієгалоу- чыя фермы, а там, дзе ёсць магчымасць, таксама конегалоу чыя фермы, павялічваць пагалоўе і пазышпаць пароду і прадукцыйнасць жывёлы на фермах, аказваць сваім членам, часна працуючым у ар- тэлі, вытворчасці, сапамогу ў а) уцягваць жанчын у калгас- ную вытворчасць і грамадскас- жывіццё арцелі, вылучаючы здоль- ных і вопытных калгасніц на кі- руючую работу, разгружаючы іх на магчымасці ад хатніх работ і пільгах стварэння яслей, дзіцячых пільновак і так далей.

з) організатор будівництва на
громадських початках господарч.
і громадських побудов;

і) павышашь працоўную кваліфікацыю членаў арцелі, садзейнічаючы іх пераходу ў спецыялізаваныя калгаснікі ў справе падрыхтоўкі з іх брыгадзіраў, трактарыстаў, камбайнераў, шофераў, ветэрынарыяў, фельчараў і санітараў, коннікаў, свінароў, скотнікаў, чабаноў, пастухаў, работнікаў хат-лабараторый;

к) усімаць культурні ўзровень
членаў арцелі, укарання газет
кнігі, радыё, кіно, ствараць клубы,
бібліятэкі і чыталіні, абста-
ўка лавіямі, парыммахерскімі
абстаўка светлы і чысты
станы ў полі, прыводзіць у пара-
дак вясковыя вуліцы, абсаджан-
іх расліннымі, асабліва пладоўнымі
дрэвамі, садзейнічаць калгаснікам
у паліпшэнні і ўпрыгожанні іх
жытлі;

а) уявлять жатчин у калгас-
ную вытворчасць і грамадскае
жыццё арцелі, вылучаючы злось-
ных і воыитных калгасніц на кі-
руючую работу, размуруаючы іх
па магчымасці ад хатніх работ
шляхам стварэння яслей, дзіцячых
пнядовак і так далей.

запрадуваць зямлю, прымусяць
яе рабіць па-савецку, прымусяць
яе даваць пастройныя супроць па-
петапінш утварэння.

На сучасній стадії розвитку калгасау велизарнае значенне мае ўмелае спалучэнне ў сельска-гаспадарчай арцелі інтарэсаў грамадскіх з асабістымі, спалучэнне калгаснай, апрамадканай гаспадаркы з якая з'яўляюцца асноўнай і галоўнай, з гаспадарчай падможнай, дугараднай, якая знаходзіцца аднаасобным карыстанні калгаснага двара. Даходы калгасніка рост яго замовнасці амаль палка

залежать ад галоўнай — ад кал-
гаснай, аграмаджанай гаспадары.
Толькі «лявацкія» блыташкі, людз-
явін не пачаўца з рэальнай сапраў-
дасцю, могуць забываць аб асабі-
стых інтарэсах кожнага калгас-
ніка, аб усіх яго дробных інтэ-
расах, якія калгас у сучасны мо-
мент яшчэ цалкам задавальняе
можа.

Большевiцкая партiя заўсёд
уважлiва ўлiчвае настроi i iнта
сы працоўных, заўсёды праяўлi
найвалiкшым клошаты аб патрэба
працоўных.

Вось чаму наша партыя, умя-
поўваючы калгасы, абвясціла ву-
намі свайго правадыра лозунг —
дзяліць кожнага калгасніка кар-
вай, — мы ўпарта змагаемся
ажыццёўленне гэтага лозунгу.
Новы калгасны статут у поўна-
меры прадугледжвае спалучэнне
грамадскіх інтарэсаў з асабіст-
мі інтарэсамі кожнага калгасніка
з тым, аднак, каб галоўная ўва-
га калгасніка была сканцэнтравана
на аграмаджанай гаспадарцы.

Згідно новому статуту, «разм...

больша хлеба і кармоў атрымалі.
на працяг дзён. Казаны будзе ім-
кнуцца выпрацаваць пабылы
працаздзеі. Аб гэтым гаварылі дэ-
легаты з'езда калгаснікаў - удар-
каў, аб гэтым шпунць радавыя
калгаснікі з месц ў сваіх водгукках
на выні статут.

Асноўным з'явам у развіцц
жывёлагадоўлі з'яўляецца ў на
каласны таварная форма. Аб ёй
кажыны быцц галоўныя клопаты
Няма сумнення, што рост пага
лоўя жывёлы ў аднаасобным ка
рыстанні каласніка павялічы пр
правільнай паставоўцы кантра
тацы да яшчэ большых быстраг
росту пагалоўя на каласных фер
мах.

Увесь прикладны статут ма-
адну мату — ўмацаваць калгас-
ную гаспадарку, хутчэй дасягнуць
заможнага жыцця для ўсіх кал-
гаснікаў. Мы нястомна будзем
паўтараць, што для гэтага патра-
буюцца толькі адно — часна пра-
цаваць у калгасе. Вось чаму ста-
тут асабліва ўвагу ды-
сціпліне працы, яе правільна-
арганізаваны і аплате.

Перад калгасамі стаіць цяжкае заданне — максімальна павысіць ураджай, павысіць прадукцыю жыўёлагадоўлі. Калгасы могуць пайскарацейшы тэрмін справіцца гэтай задачай. Трэба мабілізаваць актыўнасць, ініцыятыву ўсіх членаў працаўнікоў калгаса. Роля актыва, боля агуднага схода павялічваецца. Агудны сход — гаворыцца ў статуте, з'яўляецца вышэйшым органам кіравання аршэлам. Пры жалежнай дысцыпліне працы калгаснік павінен стаць самапраўным гаспадаром свайго калгаса.

Усе ведаюць цяпер, як вырас-

Примечания: статут селъскагас-
падарчай арцелі, прыняты другім
угодным з'ездам калгаснікаў
ўдарицкаў і зацверджаны Советам
Народных Камісароў СССР і Цэн-
тральным Камітэтам ВКП(б), ад-
крывае новы этап у развіцці калгас-
аў, этап бурнага росквіту соцыз-
мычнай селъскай гаспадаркі.
Новы статут ялі ўвабраў у са-
бе ўсёе вопыт калгаснага будаў-
ніцтва, з'яўлення законам пра-
вільнай пабудовы калгаснага жыл-
да, культурнага і замонавага,
гаспадарчага жыцця і свабоды.

Статут готы випрацаваў леп-
шымі людзьмі калгаснай вёскі су-
месна з геніяльным правадчыком
нашым тав. Сталіным, сумесна з
лінаўшчэкам партыі і ўрада.

Примкладны статут складзены а
улікам уся абласцей розных
рэспублік, абласцей і раёнаў Со-
ветскага Саюза На аснове прык-
ладнага статута кожны калгас вы-
працуе свой статут, абмякчэе
зацвердзіць яго на агульным схо-
дзе членаў арцелі і зарэгістру-
е яго ў раённым выканаўчым камі-
тэце.

Калгасны лад перамог кантапко
ва і бесправартна. Дзяржава дал
калгасам зямлю, машыны, сродкі
аказвала і аказвае ім штодзённую
дапамогу. Дзякуючы гэтаму тысяч
чы і тысячы калгасаў тэсвай ра
ботай з'явіліся за небывала карот
кія тэрміны дабіцца велізарных
даходаў, дасягнуць замойнага
жыцця Чарта ципер за ўсімі бе
рыжэчэня калгасамі.

Прывядзены статут дае ў руц
каласаў магутную зброю, зако
пры дапамозе якой яны могуць
хутка дагнаць перадавікоў і н
працягу двух-трох гадоў разгар
нуць вялікую прадукцыйнасць з
лі, стварыць багачце ўсёй на
дуктаў. Каб дасягнуць гэтага, пра
буецца дзілёр-не-много—працава
у каласе часна, акуратна выко
наць усе пункты новага статуту.

Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі

Працяг. Пачатак гл. на 1 стар.

10—15 проц. гадавой патрэбнасці;

в) стварае, згодна рашэння агульнага схода, фонды дапамогі інвалідам, старыкам, часова страўным працадольцам, пажылым членам сям'я чырвонаармейцаў, на ўтрыманне жыхароў ясель і сірот — усе гэта ў размерых не вышэй 2 проц. валавой прадукцыі;

г) вызначае ў размерых, вызначаемых агульным сходам членаў арцелі, частку прадуктаў для продажу дзяржаве ці на рынак;

д) усе асцяжніцы масу ўраджаю арцелі і прадуктаў яе жывёлагадоўлі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працадзях.

12. З атрымліваемых арцелью грашовых даходаў арцель:

а) уносіць дзяржаве ўстаноўленыя законам падаткі і праводзіць страхавыя плаціжы;

б) праводзіць неабходныя расходы на бягучыя вытворчыя патрэбы, як-та: бягучы рамонт сельскагаспадарчых прылад, лячэнне жывёлы, барацьба са шкоднікамі і т. п.;

в) пакрывае адміністрацыйна-гаспадарчыя расходы арцелі, выдзяляючы на гэта не больш 2 проц. грашовых даходаў;

г) вызначае сродкі на культурныя патрэбы, як-та: падрыхтоўка брыгадзіраў і іншых кадраў, арганізацыя ясель, ўстаўленне радзі і таму падобнае;

д) дапаўняе непадзелены фонд арцелі для куплі сельскагаспадарчых прылад і жывёлы, аплаты будаўнічых матэрыялаў, расплаты з рабочымі, прыгваржымі на буд-

дзінства са старанамі, для чарговага ўнесу сельскагаспадарчаму банку на доўгатэрміновыя крэдыты, прычым адлічэнне на папярэдняе непадзелены фонд праводзіцца ў размерых ад 10, але не вышэй 20 процантаў грашовых даходаў арцелі;

е) усе асцяжніцы суму грашовых даходаў арцелі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працадзях.

Усе даходныя паступленні абавязкова запісваюцца ў прыход арцелі не пазней для іх паступлення.

Як на даходным паступленні, так і на выдаткаванні сродкаў праўленнем арцелі складаецца гадавы каштарыс, які ўступае ў сілу толькі пасля зацвярджэння агульным сходам членаў арцелі.

Расходванне сродкаў праўленнем можа праводзіць толькі па тых артыкулах, якія прадугледжаны каштарысам, — самавольная перасоўка сродкаў з артыкула ў артыкул расходнага каштарыса праўленнем не дапускаецца і для перасоўкі сродкаў з артыкула ў артыкул праўленне абавязана папраціць дазволу агульнага схода. Свае вольныя грашовыя сродкі арцель хавае на сваім бягучым рахунку ў банку або ашчэткае. Спісанне з бягучага рахунка робіцца толькі па загаду праўлення арцелі, які сапраўдны пры наяўнасці подпісу старшын і рахункавода арцелі.

VII. Арганізацыя, аплата і дысцыпліна працы

13. Усе работы ў гаспадарчых арцелі праводзяцца асабістай працай не членаў згодна правілам унутранага распарадку, прынятым агульным сходам. Дапускаецца прызначэнне на сельскагаспадарчыя работы на найму толькі асоб, уладуючых спецыяльнымі ведамі і падрыхтоўкай (аграномы, інжынеры, тэхнікі і т. п.).

Наём часовых работчых дапускаецца толькі ў выключных выпадках, калі тэрміновыя работы не могуць быць выкананы ў па-

залежнасці ад патрабаванняў кваліфікацыі работніка, складанасці, пруднасці і важнасці работы для арцелі.

Кожнаму члену арцелі не радзей аднаго разу ў тыдзень брыгадзір падлічвае ўсю работу, якую пра-вёў каласнік, і адпаведна ўста-

дзай раз у тыдзень у размерых 60 проц. грошай, атрымліваемых арцелью за здадзены прадукцыю.

17. Усе члены арцелі абавязваюцца строга берагчы сваю каласную ўласнасць і дзяржаўныя машыны, працуючыя на каласных палях, працаваць тэсна, падпарадкавацца патрабаванням статута, паставам агульнага схода і праўлення, захоўваць правілы ўнутранага распарадка, акуратна выконваць ускладзеныя на іх праўленнем і брыгадзірам работы і грамадскія абавязкі, строга захоўваць дысцыпліну працы.

За безгаспадарчыя і вядзінныя адносіны да грамадскай маёмасці, за нявыпад без уважлівых прычын на работу, за нядобрыя ка-сцю работу і за іншыя парушэнні працоўнай дысцыпліны і статута праўленне накладвае на вінаватых пакаранні, згодна правілаў унутранага распарадка, напрыклад: перапрацоўку выдображасцю работу без націнення прапаздзён, папярэджанне, вымова, гавябавал-

VIII. Кіраўніцтва справамі арцелі

19. Справамі арцелі кіруе агульны сход членаў арцелі, а ў пра-межку паміж сходамі — выбранае агульным сходам праўленне.

20. Агульны сход з'яўляецца вышэйшым органам кіраўніцтва арцелі.

Агульны сход:

а) выбірае старшыню арцелі і праўленне арцелі, а таксама рэвізійную камісію арцелі, прычым рэвізійная камісія зацвярджаецца раённым выканаўчым камітэтам саветаў;

б) праводзіць прыём новых членаў і выключэнне са схода арцелі;

в) зацвярджае гадавы вытворчы план, прыхода-расходны каштарыс, план будаўніцтва, нормы выпрацоўкі і распіска работ у працадзях;

г) зацвярджае ўзгадар з МТС;

д) зацвярджае гадавы справаздачы праўлення з абавязковым заключэннем рэвізійнай камісіі, а таксама справаздачы праўлення па-

не на агульным сходзе, запісанне на чорную дошку, штраф у размерых да шпір — прапаздзён, пера-пачне на ніжэйшую работу, часовае адхіленне ад работы.

У тых выпадках, калі ўсе прынятыя арцелью меры выхавання і пакарання аказваюцца няўдзя-ельнымі, у адносінах венапраўных членаў арцелі праўленне ставіць перад агульным сходам пытанне аб іх выключэнні з арцелі.

Выключэнне праводзіцца ў па-радку, устаноўленым пунктам 8-м статута сельскагаспадарчай арцелі.

18. Усякае раскідванне грамадскай, каласнай і дзяржаўнай ўласнасці, шкодніцкія адносіны да маёмасці і жывёлы арцелі машын МТС разглядаецца арцелью, як здрадніцтва агульнай справе кал-гаса і дапамога ворагам народа. Асобы, вінаватыя ў такім зла-чынным паводзе, пачаюць кагаснага ляду, пачаюць арцелью ў суд для накладання пакарання па ўсёй строгасці законаў рабоча-селян-скай дзяржавы.

зам з тым старшынё праўлення.

Старшыня абавязваецца збіраць праўленне не радзей двух разоў у месяц для абмеркавання бягучых спраў і прыняцця адпавед-ных рашэнняў.

У дапамогу старшыні праўленне выбірае намесніка старшыні з ліку членаў праўлення па прадстаўлен-ню старшыні.

Намеснік старшыні ва ўсёй сва-ей рабоце падпарадкоўваецца ўказан-ням старшыні.

23. Брыгадзіры і загадчыкі жы-вёлагадоўчых ферм назначаюцца праўленнем арцелі на тэрмін не менш двух год.

24. Для вызначэння рахункавод-ства і ўліку маёмасці праўленне вызначае з членаў арцелі або а-прашае па найму рахункавода. Ра-хункавод вядзе рахункаводства і ўлік па ўстаноўленым формах і палкам падпарадкоўваецца праўленню арцелі і не старшын.

Чыякіх правоў на самастойнае распараджэнне трымаюць арцель, выдату апрацаў, расходванне тату-

Я шчасліва...

Расказ Марыі Кавалёвай

Я — дэлегатка

2-га ўсесаюзнага з'езда каласнікаў-ударнікаў Марыя Кавалёва вярнулася ў свой родны калгас «Новае жыццё», Барысаў-скага раёна. У гутарцы з нашым карэспандэнтам, Кавалёва падзя-лілася сваімі ўражаннямі аб з'ездзе і аб пролетарскай сталіцы.

Споўніліся мае дзіцячыя мары. Я ўласнымі вачыма ўбачыла таго, каго кожны працоўны нашай кра-іны хацеў бы ўбачыць. Памятаю, як усе мы глядзелі ў адзін пункт — на месца прэзідыума ў чакан-ні, калі выйдзе на сцэну ЕН, наш родны Іосіф Вісарыянавіч Сталін.

Мы ведалі, што Ён абавязкова выйдзе к нам. Але, калі за сталом прэзідыума з'явілася яго знаёмая сямейная постаць, усе мы паў-скавалі са сваіх месц і што ёсць сілы крыкнуць «ура», «ніхай жыве наш родны лепшы каласнік Ста-лін» — віталі лепшага правад-ра працоўных. У мяне штось пад-ступіла к горлу, па вачах высту-пілі слёзы радасці. Я, у праме ап-ладываючы, не чуючы свайго го-ласа, вітала майго роднага Ста-ліна.

Разам са Сталіным на з'езд прышлі тт. Кагановіч, Варашылаў, Молатаў і іншыя дарогі нам кі-раўнікі.

Тав. Сталін кожны дзень пры-ходзіў к нам на з'езд і кожны раз мы яго горча віталі. Як ця-пер бачу яго. Стаць, такі прости, даступны, і прыгожая, радысная ўхмылка на твары. Для таго, каб лепш разгледзець і запам'ятаць яго твар, вопратку мы з дэле-гатаў з Лёзненскага раёна Бацей Марозавай хапілі на сцэну. По-

тым мы, беларускія дэлегаткі, фа-таграфаваліся разам з тав. Сталі-ным.

Паўтараю, я шчасліва. Я была ў Маскве, бачыла жывога Сталіна — лепшага прадумач не ў сілах.

На з'ездзе стаяла адно пытанне — абмеркаванне і зацвярджэнне новага статута сельгасарцелі. Мно-га было спрэчак і выступленняў, прычым вывад — мы моцны, як ні-колі. Мы ішам да шчаслівага, за-можнага жыцця. Новы статут — дарога да гэтай светлай будучыні ўсіх нашых каласнікаў.

Калі мяне выбіралі на з'езд каласнікаў у Маскву, я не мела яонага прадстаўлення, што гэта за Масква. Прэўда, я цяма бачы-ла перад сабой вялікі прыгожы горад, і толькі. А зараз Масква перада мною як на далоні. Вялікія прыгожыя дамы, гладкія, як шкло, асфальтавыя вуліцы, багатыя ма-газіны, кінотэатры... Аднак, гэта-га нельга параўнаць з тым, што я ўбачыла там, пад зямлёй. Мне, як лепшаму дэлегату краіны, у ліку друпіх дэлегатаў з'езда кал-гаснікаў-ударнікаў маскоўскі про-летарыят прадаставіў права ад-ной з першых паехаць у раскош-ных вагонах свайго метрапалітэ-на.

Праехалі мы ўсё метра з канца ў канец. На кожнай станцыі мы выходзілі з вагонаў і аглядалі

станцыі. Але ці-ба гэта станцыі? Не, яны не па-добны на тое, што мы прывык-лі зваць стан-

цыяй. Гэта сапраўдныя палацы, дзе па люстравому ўрамаву спе-наму ўрамаву, з якога раней па-ры будавалі сабе палацы, разлі-ваецца безліч электрычнага свят-ла. Усюды такая чыстата блеск, што думаеш: як усё гэта падобна на цудоўную казку.

Работыя — метрапалітэнаўды ра-дасна нас віталі на кожнай аста-ноўцы, паказвалі, і мы іх хвалі-лі за цудоўную работу. Метро па-добна на нашу будучыню, такую-ж прыгожую, багатую і шчаслівую.

Былі мы ў Вялікім тэатры, у кіно, у музеях. На кожным кроку я сустракала радысную хвалю-чую нечаканасць. За ўсё сваё жыццё я не адчувала сябе такой шчаслівай, як у гэтых незвычай-ных для мяне, высокай дэўчы-ны, дні.

Большавіцкая Масква беспадоб-на. Гэта сапраўды сталіца нашай вялікай пролетарскай бацькаў-шчыны.

Зараз, прыехаўшы ў свой кал-гас «Новае жыццё», я раскажу сваім каласнікам, што бачыла і што было ў Маскве і што прэба-зараз рабіць. Зраблю даклад аб новым статуте сельгасарцелі, вазьмуся з яшчэ большай старан-насцю за справу.

Я аддам усё, калі патрэба бу-дзе і сваё жыццё за справу кал-гасаў, за большыя калгасы і заможнае жыццё каласнікаў.

Барысаў, 19 лютага.

Разам з тав. менскага гарадскога партыйнага актыва па дакладу т. ГАЛАДЗЕДА аб выніках VII ўсесаюзнага з'езда саветаў ад 15 лютага 1935 г.

АБ РАБОТАХ КАМІСІІ ПА РАЗГЛЯДУ ПРАЕКТА ПРЫКЛАДНАГА СТАТУТА СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАІ АРЦЕЛІ

Даклад народнага камісара земляробства СССР тав. М. А. ЧЭРНОВА на II ўсесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў*)

Таварышы! Камісія, выбраная з'ездом для разгляду праекта прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі, у 2-х сваіх пасяджэннях шматразова вельмі падрабязна і вельмі ўважліва разгляду праект статута, які быў унесён на ваша абмеркаванне сельска-гаспадарчым аддзелам Цэнтральнага Камітэта і Наркамземам СССР.

Першы вывад з работы камісіі такі: яшчэ раз падвердзілася тое, што ўжо так ярка, велічна выявілася на самым з'ездзе. Няма, таварышы, старой вёскі. Яна згінула навін. Ёсць вёска новая, вёска калгасная. У жорсткіх баях з кулацтвам учарашнія батрані, беднякі і сараднікі, а цяпер калгаснікі заваявалі пад кіраўніцтвам большавіцкай партыі перамогу калгаснага ладу і зрабілі сваё казёны перамогаю сілаю. У гэтых баях з кулацтвам за таржаштва калгаснага ладу выкоўваюцца новы чалавек новай вёскі.

Найважнейшы перамогай партыі ў справе індустрыялізацыі краіны дазволілі пакараваць у вёсцы сотні тысяч трактараў, дзесяткі тысяч аўтамабіляў, камбайнаў, складаных малаціраў, многія і многія тысячы розных новых удасканаленых машын для апрацоўкі буракоў, бавоўны, ільну і іншых тэхнічных культур. У калгасах, узброеных багатай машынай тэхнікай, пры ўсё больш і больш мацнеючым партыйным кіраванні вельмі буйна і хутка ўсё дасягнуліся грамадскіх вытэрэсав. Калгасы ўпарта заваяваюць, а многія з іх ужо заваявалі права называцца большавіцкімі калгасамі.

Палітычнае, арганізацыйнае і гаспадарчае ўмацаванне калгасаў суправаджаецца вельмі хуткім і моцным ростам багатага калгаснага значэння і замужнасці калгаснікаў. Разам з ростам замужнасці, як ніколі і нідзе, небывалымі тэмпамі расце культура ў нашай вёсцы.

Паміж 1-м і 2-м з'ездамі калгаснікаў-ударнікаў прайшоў пераўтварэнне вельмі кароткім тэрмінам — усяго толькі 2 гады. Але якая вялікая розніца паміж тым, што

было, і тым, што ёсць, хутара, кішлака, аўла).

Чаму камісія гэту папраўку прапануе? Калі аставіць гэты момант у першапачатковай рэдакцыі, то можа стварыцца такое ўражанне, што статут прапануе сялянам некалькі паселішч злучаць іх у адзін калгас і тым самым, значыць, будаваць толькі буйныя калгасы. Папраўка камісіі ўносіць поўную яскасць у гэты момант.

2-гі раздзел — аб зямлі. Гэты раздзел, таксама як і раздзел 3-ці аб сродках вытворчасці, выклікаў найбольш жвавае абмеркаванне камісіі. Гэта і зразумела. Карэнныя пытанні ў раздзеле аб зямлі агульнаагрэбаваныя пытанні аб тым, як наведзі парад на калгаснай зямлі і як спалучаць карыстанне прыватным участкам з работай у аграмаджанай вытворчасці.

Без парадку на зямлі не будзе парадку і ў калгасе. Тым часам мы яшчэ часта з'яўляемся сведкамі такіх выпадкаў, калі парадку на калгаснай зямлі няма. І няма таму, што нават гэты парадку перашкаджаюць розныя мясцовыя адміністрацыі. Калгаснікам часамі прыходзіцца сустракацца з наступным: адначасова ў камісіі з'явіліся: адведзена аднаму калгасу зямля, адведзена зямля суседняму калгасу.

Значыць, усё ясна. Але вось раптам адміністрацыйным распараджэннем нікога-нікога зямлі адведзена, а часамі нават простым асабістым распараджэннем землеўпарадкаў, без усякай згоднасці зямля ў аднаго калгаса адкасаецца і перадаецца другому калгасу. І ёсць выпадкі, калі гэта робіцца кіраваннем кожнага года.

Другі факт, з якім прыходзіцца калгаснікам сустракацца: адведзена зямля аднаму калгасу, а ў суседняму гэтая масіва размяшчаецца адначасова і са сваёй зямлёй яшчэ не ўвайшоўшы ў калгас, і тым самым масіў калгаснай зямлі дзеліцца на 2 часткі. Усё гэта сведчыць аб вострай неабходнасці ўсталяваць строгі парадку на калгаснай зямлі.

Апошні абзац арт. 2 камісія прапануе даць у наступнай рэдакцыі:

«Размеры прыватнага зямлі, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара (не лічычы зямлі пад жылымі пабудовамі), могуць хістацца ад адной чвэрці гектара да паловы гектара, а ў асобных раёнах — да 1 гектара ў залежнасці ад абласных і рэспубліканскіх умоў, устаноўленых наркамамі саюзных рэспублік на аснове ўказанняў Наркамзема Саюза ССР.

Апрача гэтага, камісія прапануе арт. 3 дапоўніць новым абзацам наступнага зместу:

«У калгасах, якія маюць буйныя спецыялізаваныя формы, у выпадку неабходнасці пры наяўнасці дастатковых зямель могуць быць створаныя пэўныя часткі зямлі, прымаючыся да формы і скарыстоўваючыся для пасеву калгасных культур для жылых форм».

Вось папраўкі і дадаткі, якія камісія прапануе зрабіць да 2-га раздзела — аб зямлі.

3-ці раздзел праекта статута, раздзел аб сродках вытворчасці, выклікаў таксама жвавае абмеркаванне камісіі. Пасля гэтага

фэрму або, у выпадку наяўнасці меры да 10 проц. усяго ліку вывядзімай колькасці жылых, некалькі спецыялізаваных жылых-гаспадарчых таварных ферм».

У раздзеле V жывалы абмеркаванні выклікала пытанне аб ільготна аднаасобніку, які ўступае ў калгас. Канкрэтна пытанне тут ішло аб тым, на працягу колькіх гадоў павінен быць пагадненне кошт кавы і насення, калі аднаасобнік пры сваім уступленні ўстава кавы і насення не меў і таму ў калгас іх не ўнёс. Як памятаеце, у першапачатковым праекце статута было запісана, што аплоту кошту кавы і кошту насення такі аднаасобнік робіць на працягу 6 год.

Пасля ўважлівага абмеркавання камісія аднагалосна рашыла, што такога тэрміна — абавязкова 6 год — прадастаўляць не трэба, а трэба прадастаўляць розныя тэрміны ў межах да 6 год. Вось чаму ў гэтым раздзеле замест слоў: «на 6 год» скасаваць: «да 6 год». А ўжо канкрэтна — на колькі фактычна год прадастаўляецца гэта растэрмінаванне таму ці іншаму аднаасобніку — павінен вырашаць сам агульны сход калгаснікаў.

У раздзеле VII, дзе гаворыцца аб арганізацыі аплоту і аб дысцыпліне працы ў калгасах, робіцца дзве важныя папраўкі. Адна папраўка датычыць пытання аб рабоце жанчын у калгасах, другая папраўка датычыць пытання аб тым, як прэміраваць і як накладаць спаганні на брыгады, у залежнасці ад якасці іх работы.

Першая папраўка выклікае з неабходнасці і абавязковасці яшчэ больш шырокага ўдзялення жанчын у калгасную вытворчасць. Калгас абавязан дамагацца жанчыне расці і вырошчваць на кіруючых пасты ў калгасах. Калгас абавязан стварыць для жанчын ўсе магчымыя быстрага грамадскага і палітычнага росту.

У гэтых адносінах вельмі вялікае значэнне мае пытанне аб дапамозе жанчыне ў перыяд пажарнасці і кармлення нованароджанага дзіцяці. У першапачатковым праекце гэтага пытанства не было.

Таварышы, у перамозе калгаснага ладу, у велізарнай рабоце, праведзенай партыяй і ўрадам у справе калгаснага будаўніцтва неадліма і выключна вяліка роля тав. Сталіна (доўгія апладыменты).

Тав. Сталін распараджаў, абавязваў і працаваў палітыку іду-

ПАДРЫХТОУКУ ДА ВЕСНАВСІ СЯУБЫ — Пад неаслабны кантроль партыйных арганізацый

Адказнейшы ўчастак без кіраўніцтва

У «Звезда» ад 12 лютага г.г. была надрукавана карэспандэнцыя «Очковиратели» з Буда-Кашалейскага райза, якая выкрывала ілжывасць зводкі Буда-Кашалейскага райземадзела аб падрыхтоўцы да вясны. Ніжэй мы друкуем падрабязную карэспандэнцыю т.т. МАЙЗЛЕСА і ЛОСЕВА з гэтага раёна. Сапраўднае становішча з засыпнай і ачыстнай насення яшчэ раз падкрэсліваюць ашукаўныя метады работы райземадзела, які не здолеў забяспечыць большасць калгаснага адказнага ўчасткам падрыхтоўкі да вясны.

24 студзеня г.г. на пасяджэнні бюро Буда-Кашалейскага РК КП(б)Б было абгаворана пытанне аб ходзе засыпнай і ачыстнай насення. Становішча было прызнана неадвальнаючым. Загаворка райза т. Канапацкаму прапанаваў прыняць тэрміновыя меры, каб у бліжэйшыя дні засыпаць і ачысціць насенне і правесці абмен на гатунковае.

З таго часу прайшло тры тыдні, і ўсё-ж райза ўказанняў райкома не выканаў. Гэта невыпадкова. Райза нават не мае большага дакладнага плана засыпнай і ачыстнай насення на калгасах раёна. Зразумела, што без плана засыпнай не гаварыць аб выкананні задання па ачыстцы насення. План абмену на гатунковае насенне складзены толькі ў апошнія дні, прычым новы калгасы прылічы ў плане не ўлічаны.

У раёне ёсць дзесяткі калгасаў («Комунар», «Уход», «Улада саветаў», «Гофунг», імя Дзержынскага і інш.), дзе замест адных культур засыпалі другія. Райземадзел павінен быў гэта жывасна і ішч. насенне злучыць і арганізаваць міжкалгасны абмен насеннем. Аднак, КП(б)Б і СНК аб тым, каб пухрайза гэта ніколі не турбуе. Многія калгасы самі паміма райза і МТС пачалі абменьваць насенне. Можна прывесці безліч

Высокі ўраджай мінулага года і ачыстка насення. Ва многіх калгасах як «Пролетарый — І», імя Сталіна, Патаўскага сельсавета, «Шлях да сацыялізму», імя Косарова, «Вызваленне», імя Дзержынскага і інш. насенне злучыць не ачышчана. Указанне ЦК КП(б)Б і СНК аб тым, каб пухрайза гэта ніколі не турбуе. Многія калгасы самі паміма райза і МТС пачалі абменьваць насенне. Можна прывесці безліч

МАЙЗЛЕС, ЛОСЕВ.

У ЧЭРЫКАВЕ ПАТУРАЮЦЬ РАЗБАЗАРВАННУ НАСЕННЯ

Высокі ўраджай мінулага года і ачыстка насення. Ва многіх калгасах як «Пролетарый — І», імя Сталіна, Патаўскага сельсавета, «Шлях да сацыялізму», імя Косарова, «Вызваленне», імя Дзержынскага і інш. насенне злучыць не ачышчана. Указанне ЦК КП(б)Б і СНК аб тым, каб пухрайза гэта ніколі не турбуе. Многія калгасы самі паміма райза і МТС пачалі абменьваць насенне. Можна прывесці безліч

За апошні час у раёне калгасаў зарэгістраван род фактаў існавання насення. Ігнаруюцца звесткі

на першым з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў, і тым, што мы маем на даным, 2-м з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў! Веліка і істотна розніца ў людзях — удзельніках гэтых з'ездаў. Веліка і істотна розніца ў прамовах гэтых людзей. На другі з'езд калгаснікаў-ударнікаў прыехалі новыя людзі, людзі, загартваныя ў баях з кулацтвам за палітычныя і арганізацыйна-гаспадарчыя ўмацаванні калгаснага ладу, людзі, ўзброеныя ўсведамленнем грамадскіх інтарэсаў, людзі, якія навучыліся кіраваць буйнаю калгаснаю гаспадаркаю ці яе часткамі часткамі, людзі, аўладаўшыя машынай тэхнічай, людзі, якія навучыліся карыстацца сродкамі культуры для ўмацавання калгаснага ладу і для актыўнага свядомага ўдзелу ў будаўніцтве социалізму ў вёсцы. Вось чаму, таварышы, мы з'яўляемся сведцамі незвычайнай актыўнасці, якая была прадэманстравана тут, на з'ездзе. На з'ездзе выказалася многа аратараў. Гэтыя аратары расказалі з'езду не толькі аб жыцці сваіх калгасаў, але і як кіруючыя людзі на месцы ўсё гэтае вопыта сваёй работы ў калгасе, унеслі рад каштоўнейшых і важнейшых прапановаў аб тым, як трэба далей будаваць калгаснае жыццё. Гэта велзарная, немалая актыўнасць яшчэ ў большай ступені праявілася ў работах камісій, дзе кожны прымае першапачатковае праектаў статута сельгасарцелі быў разгледжаны членамі камісій і разабраны з намі іхнай уважлівасцю.

Тав. Сталін, які не толькі што даў нам сацыялістычны курс калгаснага ладу, але і ўваходзіць ва ўсе дэталі калгаснай гаспадаркі, аж да таго, хто мае і хто не мае права пераводзіць грошы з бягучага рахунку калгаса, як трэба падтрымліваць рахункабуду для калгаса і т. д. і т. д., безупынна будучы прысутным на пасяджэннях камісій, сваімі каштоўнейшымі ўказаннямі і растлумачэннямі аказаў нам, членам камісій, найвялікшую дапамогу (апладысменты).

Таварышы! Усім вам разтан на рукі праект прыкладнага статута сельгасгаспадарчай арцелі ўжо ў тым выглядзе, у якім ён прыняты камісіяй. Але з тым, каб вам згодна было арыентавацца, тыя папярэжні і дадаткі, якія камісіяй былі прыняты, я дададу па адпаведных раздзелах.

У першым раздзеле ў пачатку артыкула перагнаў замест слова «паселішч» сказаць «сяла» (станавіцца на скарачонай стэліграма).

абходнасці павесіць самыя строгія парадкі на калгаснай зямлі.

Другое пытанне — пытанне аб тым, як спалучыць асабістае карыстанне прысядзібным участкам калгасніка з яго часнай работай у грамадскай вытворчасці калгаса. Тут могуць быць два крайнія шляхі: адзін шлях — ліквідаваць прысядзібныя участкі калгаснікаў, другі шлях — даць калгаснікам такія прысядзібныя участкі, што апрацоўка гэтага ўчастка адбара ў калгасніка большую частку часу і тым самым будзе перашкаджаць яму часна працаваць у аграмаджанай вытворчасці калгаса. Той і другі шлях, з'яўляюцца няжывучымі, шкоднымі, той і другі шлях не дапамагаў-бы росту і ўмацаванню нашых калгасаў, а наадварот, прывёў-бы да развалу калгасаў.

Правільнае вырашэнне пытання заключаецца ў тым, каб спалучыць карыстанне прысядзібным участкам калгасніка з яго часнай работай у аграмаджанай вытворчасці калгаса.

Вось гэта і з'яўляецца адлюстраванне ў тых дадатках і папярэжнях, якія ўнесены камісіяй да другога раздзелу.

У пачатку другога абзаца артыкула 2-га пасля слоў «зямля, зямельная арцелі», камісія прапанаваў зрабіць дадаткі ў дужках: «(які ўзяўшая іная зямля ў СССР)». У тым жа абзацы пасля слоў «бестэрміновае карыстанне» камісія прапанаваў дадаць: «гэта значыць навікі». Пасля другога абзаца артыкула 2-га камісія прапанаваў ўключыць новы абзац наступнага зместу:

«Кожнай арцелі выдаюцца раённым выканаўчым камітэтам саветаў дэсправаў акт на бестэрміновае карыстанне зямлёй, у якім устаўляюцца размеры і дакладныя граўніцы зямлі, што знаходзіцца ў карыстанні арцелі, прычым скарачэнне гэтых зямель не дапускаецца, а дапускаецца толькі іх павелічэнне — або за кошт вольных зямель дзяржаўнага фонда, або за кошт лішніх зямель, займаемых аднаасобнікамі, з тым, каб ніякая перасялоўка пры гэтым не дапускалася».

Трэці абзац артыкула 2 (цяпер абзац чацвёрты) камісія прапанаваў даць у наступнай рэдакцыі:

«З аграмаджаных зямельных угоддзяў выдаюцца ў асабістае карыстанне кожнага калгаснага дзеяча па невялікаму участку ў выглядзе прысядзібнай зямлі (агарод, сад)».

каванне ў камісіі. Прычым гэтай жывасці заключаецца ў тым, што ў гэтым раздзеле зноў такі запрапанавана пытанне: як спалучыць асабістыя інтарэсы калгасніка з яго работай у аграмаджанай вытворчасці калгаса. Тут запрапанавана пытанне аб размеры пачатковай жывёлы, што знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгасніка. Гэта справа цесна звязаная з ростам калгаснай вытворчасці і з запаваленнем асабістых інтарэсаў калгаснікаў.

Наш Савецкі Саюз уладае неасцяжымымі прасторами. На гэтых неасцяжымых прасторах мы маем рознастайныя галіны сельскай гаспадаркі. З аднаго боку, мы маем вялікую колькасць абласцей з развітым земляробствам, дзе жывёлагадоўля з'яўляецца пачмоўнай галінай гаспадаркі. З другога боку, мы маем такія паліваўчывыя раёны, дзе жывёлагадоўля развіта вельмі моцна. Нарэшце, мы маем раёны паўвадарочныя і раёны вапдрочныя, дзе амаль зусім няма паліваўчыва, але затое моцна развіта жывёлагадоўчая гаспадарка.

Само сабой разумеюцца, што на пытанні аб ліку галоў жывёлы для асабістага карыстання калгаснікаў пельга даць адзін рэспэкт для ўсіх калгасаў Савецкага Саюза. Такі рэспэкт быў-бы шаблонам, быў-бы зусім няправільным.

Камісіяй было вельмі дэталёва прапрацавана пытанне аб пачатковай жывёлы асабістага карыстання, прыстаўна да ўмоў наасобных раёнаў.

У 5-м абзацы арт. 4 уносіцца змена, якая ўдаскладвае пытанне аб арганізацыі жывёлагадоўчых форм. Спачатку ў статуте было сказана, што калгас арганізуе жывёлагадоўчыя таварныя фермы. Калі-б пакінуць гэту рэкамендацыю, то можна было-б падумаць, што кожны калгас абавязкова павінен арганізаваць ферму буйнай рагатай жывёлы, свінагадоўчую ферму, аўцагадоўчую ферму. Тым часам мы маем вялікую колькасць калгасаў, дзе ў аграмаджаным карыстанні ёсць 3-5 гадоў буйнай рагатай жывёлы, адна ці дзве свінамаці і 5-10 авечак. Арганізаванне спецыяльных ферм для кожнага віду гэтай жывёлы было-б зусім невартнай тратай працы і грошай на лішнія адміністрацыйна-гаспадарчыя расходы.

Вось чаму гэты пункт прапануецца сфармуляваць наступным чынам: «арцель арганізуе змяшчальную жывёлагадоўчую таварную

рабату і праводзіць палітыку індустрыялізацыі краіны, ператварыўшы наш Савецкі Саюз у непрыступную крэпасць. (Апладысменты).

Тав. Сталін прапанаваў пасля слоў «завалюць іх работу» дадаць: «вызвалючы жывучы ад работы за месяц да года і на месцы пасля года ў захаваннем за імі заробку на гэтыя 2 месяцы ў пачатковым размеры сярэдняй выпрацоўкі імі працаздэн». (Бурныя апладысменты).

Нашы калгасы ўжо сталі даволі магутнымі, каб для жывучы, якая параджае дзіця, захаваць у пачатковым размеры для яе заробку і вызваліць яе на два месяцы ад работы.

Наступнае пытанне — гэта пытанне аб прэміраванні за лепшую работу. Гэта пытанне было прадугледжана і ў першапачатковым праекце статута, але ў першапачатковым праекце статута не было прадугледжана другое — не было прадугледжана пытанне аб тым, як адносіцца да тых брыгад, якія даюць дурную работу. У гэты раздзел уносіцца наступныя дадаткі і змены (у пачатку з'яўляецца тав. Сталін — з'езд бурна апладыруе).

7-мы абзац арт. 15 камісія прапанаваў прыняць у наступнай рэдакцыі:

«Калі паліваўчая брыгада, у вынікуце добрай работы, збірае з замацаваных за ёю ўчастках ураджай вышэй сярэдняга калгаснага, або жывёлагадоўчая брыгада, у вынікуце лепшай работы забяспечвае большы ўдоль карму, большую ўпіванасць жывёлы, большае захаванне маладняка, то ўсім членам такой брыгады праўдзельна арцелі робіць палічэнне даходаў у размерах да 10 проц. ўсяго ліку выпрацаваных імі працаздэн, выдатным ударнікам у брыгадзе — у размеры да 15 проц., а брыгадзю і загадчыку фермы — да 20 проц.»

Пасля гэтага абзаца ўключаецца новы абзац наступнага зместу:

«Калі паліваўчая брыгада, у вынікуце дурнай работы, збірае з замацаваных за ёю ўчастках ураджай ніжэй сярэдняга калгаснага, або жывёлагадоўчая брыгада ў вынікуце дурнай работы дае менш сярэдняга ўтою малака, упіванасці жывёлы і захавання маладняка, то ўсім членам такой брыгады праўдзельна арцелі робіць вылічэнне з даходу ў раз-

рабату і праводзіць палітыку індустрыялізацыі краіны, ператварыўшы наш Савецкі Саюз у непрыступную крэпасць. (Апладысменты).

Тав. Сталін прапанаваў, абараніў і праводзіць палітыку ліквідацыі кулацтва як класа на аснове суцэльнай калектывізацыі, забяспечыўшы поўную перамогу калгаснага ладу (Апладысменты).

Тав. Сталін належыць ініцыятыва ператварэння палітдзелаў у адпаведны найвялікшую ролю ў справе ўмацавання калгасаў, у справе ачыткі іх ад асколкаў класавых ворагаў, у справе перавыхавання калгаснікаў. (Апладысменты).

Тав. Сталін належыць ініцыятыва ператварэння палітдзелаў у звычайныя партыйныя органы, калі палітдзелы сваю ўдарную задачу, якая была дана ім партыяй і тав. Сталіным, з гонарам выканалі. (Апладысменты).

Новы статут, праект якога мы з вамі тут так падрабязна абмяркоўвалі і які сабою вы будзеце запісваць, з'яўляецца найвялікшым дакументам эпохі. І гэты дакумент ёсць перш за ўсё творчасць геналянага розуму нашага партызана і настаўніка тав. Сталіна. (Бурныя апладысменты).

Гэты дакумент не толькі паказвае шлях многамільённым масам нашага калгаснага сялянства, якое ўжо актыўна ажыццяўляе і будзе социалізм у вёсцы.

Гэты дакумент з'яўляецца свечам для прыгнечанага памешчыка і капіталістамі збяжэлага сялянства ў капіталістычных краінах і асабліва ён служыць свечам для прыгнечанага галоднага сялянства каламійных краін.

Найвялікшы вучаль Маркса — Леніна тав. Сталін магутным праектарам асветліў рабочаму класу і мільённым масам калгаснікаў калейны шлях да социалізма. З лін у лін тав. Сталін аддае ўсе сілы свайго геналянага розуму, унёсць запал свайго сэрца на барацьбу за вызваленне працоўных, за перамогу социалізма. У гэтым наша шчасце, у гэтым наша гордасць, у гэтым заручка таго, што мы пераможам ва ўсім свеце!

Няхай жыве вядлікі Сталін! (Бурныя, доўганезмаўкаючыя апладысменты. З'езд устае і наладжвае тав. Сталіну доўгую авачыю. Адусюль раздаюцца воплічы: «Няхай жыве наш правадыр тав. Сталін! Ура!»)

унёсць час знаходзіцца па-за кантролем раённых арганізацый і райземадзела ў першую чаргу ў вышкі ні ў адным сельсаведе раёна не скончана засылка насення такіх важнейшых культур, як анёс, пшаніца, ячмень. План засылкі лін выканаан толькі на 70 проц.

У раздзе калгасаў кулацкія элементы адкрыта разбазарваюць насенныя фонды. Напрыклад, калгасы Горкаўскага сельсавета (старшыня сельсавета Шах), які атрымаў у гэтым годзе больш чым па 18 пентвераў пшаніцы з гектара, пачынулі для сябе менш 70 проц. патрэбнага насення. У такіх калгасах, як «Шлях социалізма», імя Баранавіча, імя Сталіна, дзе праўдзельні падпалі над уплыў кулацкіх элементаў, разбазарылі значную частку свайго насення.

Калгасы «12-годдзе Кастрычніка» (старшыня Смітко), «Комінтэрн» (старшыня Мікалаевка) пачынулі на пасёў пшаніцы менш 60 проц. патрэбнага насення.

ФОНКАЦ.

БЕСПРЫСТРАСНЫЯ НАЗІРАЛЬНІКІ

ОРША. (Назрсп. «Звязды»). Каленчаты вал — дэталі, без якой нельга пачынаць рамонты трактара. Перад Аршанскай МТМ была пастаўлена задача — абтачыць 1.170 каленчатых валаў. Як жа МТМ спраўляецца з гэтай задачай?

Спачатку рамонтнай кампаніі прайшоў каля 5 месяцаў. За гэты час абточана 947 валаў. Тэмпы далёка недавальняючыя.

Дырэктар МТМ тав. Матус праўдзельна: МТС не прысылалі своечасова каленчатых валаў і таму ў кастрычніку і лістападзе варштат «Келенберга» прадаваў толькі ў дзве змены.

Але вось зараз у зборачным цэху ляжыць каля 115 каленчатых валаў, якія чакаюць абточкі. Чаму ж такі вялікі «запас»?

Паглядзім на графік работы брыгады пільфавальнага варштата «Келенберга». Тры токары за 13 дзён лютлага абтачылі ўсяго 117 каленчатых валаў — у сярэднім тры валы за змену на чалавека. Гэта менш нормы Наркамзема (10 валаў на 3 змены), токары-ж самі наметлілі норму ў 12 валаў на 3 змены, і былі дні, калі яны абтачвалі не 12, а 14-15 валаў (напрыклад — 3 і 4 лютлага).

Значыць, норму можна не толькі выканаць, але і значна перавыканаць. Не выкопваецца-ж яна таму, што работа арганізавана няправільна. Тры токары — Лашч, Тараканца і Барысаў — праду-

ня насення. Ігнаруюцца самыя элементарныя правілы хавання насеннага матэрыяла. У калгасе «Чырвоны Кастрычнік», Ветнінскага сельсавета (старшыня Махтароў) пачынае 70 пентвераў пшаніцы, памінутай на пасёў. Пачынае насенне і ў калгасах «Новы шлях», Горкаўскага сельсавета, «Чырвоны будаўнік» і «Вясна» Чачэрскага сельсавета. У гэтых калгасах і ў раздзе іншых сельсаветаў пачынае выключна таму, што праўдзельні калгасаў ніколі не правяралі, як захоўваецца насенны матэрыял.

Нельга сказаць, што РК КП(б)Б і РВБ не ведаюць становішча з падрыхтоўкай да сяббы ў раёне. Па гэтым пытанню імі прынята ўжо не адна пастава. Аднак, далей паставаў справа не ідзе. Чэраўскія раённыя кіруючыя арганізацыі дагэтуль не здолелі наладзіць штодзённы большзвучны кантроль выкавання іх-жа ўласных рашэнняў.

Ішчыяі словамі, варштат гоніцца безупынку да... аварыі. А дырэктар толькі фіксуе гэты факт. Не толькі бягучага рамонту, але і агляд, ачыткі не робіцца. Людзі забываюць элементарныя правілы тэхнічнага догляду варштата, не клапацяцца аб правільнай арганізацыі працы і расстаноўцы людзей.

Затрацілі-б на агляд, бягучы рамонт варштата дзень — страцілі-б 9 валаў. Затое назавтра павысілася-б прадукцыйнасць працы, абточваліся-б 15 валаў у дзень.

Аршанская МТМ можа і павінна перавыканаць план абточкі валаў. Гэта тым больш неабходна, што Клімавіцкая МТМ не наладзіла абточку валаў, а Рагачоўская спыніла гэту работу. Каленчатыя валы, якія павінны былі абтачыць гэтыя майстэрні, ідуць у Оршу.

Акрамя таго, і трактары соўгасаў чакаюць абточкі каленчатых валаў.

А. МІНУЦКА.

„МЫ ЖИВЕМ І ПРЫДЗЕМ ЗНОУ“

ПРАГА, 17 жутага. (БЕЛТА). У сувязі з гадавінай кары смерці флорыдоўскага кіраўніка шуніфундацыі Вейселя, 15 жутага ў розных пунктах Вены адбыліся рабочыя дэманстрацыі. У радзе пунктаў адбыліся сутычкі з паліцыяй, якая пусціла ў ход зброю. Многа дэманстрантаў арыштавана. На гораду раскідаліся лістоўкі з партрэтам Вейселя.

На некаторых дамах былі паджаты чырвоныя сьпігі і вывешаны лозунгі: «Мы жывем, і прыдзем зноў».

П'ЕР КОТ АБ ВАЕННАЙ МАГУТНАСЦІ СССР

ПАРЫЖ, 18 жутага (БЕЛТА). Дэпутат і былы міністр авіяцыі П'ер Кот выступіў у газеце «Эвр» з артыкулам аб франка-савецкіх адносінах і ваеннай магутнасці СССР.

«Францыя, — піша ён, — не можа не цікавіцца развіццём ваеннай магутнасці Савецкага Саюза. На працягу 2 гадоў франка-савецкае збліжэнне зрабілася адным з галоўных элементаў нашай знешняй палітыкі. Парыж і Масква аднолькава зацікаўлены ў абароне міру, якому напразаму як на Захадзе, так і на Усходзе прыхільны разнузданага нацыяналізма».

Прыводзячы даныя з прамовы тав. Тухачэўскага, П'ер Кот піша, што рост ваеннай магутнасці Савецкага Саюза зусім не сведчыць аб тым, што Савецкі Саюз хоча вайны.

«Савецкі Саюз абараняецца і яго нейтральнай абаронай з'яўляецца палітыка міру, праватэная ім у Жэневе і ва ўсім свеце. Гэта палітыка поўнацэнна адназначна яго вядзі да абароны і востраму пачуццю міжнароднай рэальнасці... Гэта — адзіная краіна, у якой не ведаюць беспрацоўя, дзе насельніцтва і прамысловая прадукцыя не перастаюць павялічвацца. Зусім нармальна, што ў гэтай будучай краіне справа абароны праз віванца таксама, як развіваюцца прамысловасць і сельская гаспадарка».

П'ер Кот указвае, што французская армія можа многаму паўчыніа ў Чырвонай арміі.

На пасяджэнні камісіі пры канферэнцыі па разбраенню ВЫСТУПЛЕННЕ ТАВ. ШТЭЙНА

ЖЭНЕВА, 18 жутага (БЕЛТА). Сёння пад старшынствам белгійскага прадстаўніка Вуржона пачалося пасяджэнне камісіі агульных асаблівасцяў пры канферэнцыі па разбраенню. Першае разбраенне савецкай прамовы аб ператварэнні канферэнцыі па разбраенню ў пастаянную канферэнцыю міру.

Савецкі дэлегат **Б. ШТЭЙН** выступіў на пасяджэнні з гаворкай у якой з пачатку выказаў, што прамова аб ператварэнні канферэнцыі па скарачэнню і абмежаванню ўзбраенняў у пастаянную канферэнцыю міру, унесена савецкай дэлегацыяй 4 чэрвеня 1934 года ў генеральную камісію канферэнцыі па разбраенню, была, згодна рашэння генеральнай камісіі, накіравана ўрадам для вывучэння.

20 лістапада на пасяджэнні бюро канферэнцыі было пастанова ўзяць тав. Штэйн — ўдзельнікам, жыве даўно камісію вывучыць прамову савецкай дэлегацыі.

«Я не маю намеру — указваў далей тав. Штэйн — зарочацца да абвешчання нашай прамовы, паколькі ў прамове нашага першага дэлегата тав. Літвінава ад 4 чэрвеня гэта абвешчанне было павязана з вытаргальнай асаблівасцю. Я дазваляю сабе толькі падкрэсліць, што матывы, якія пабудзіў савецкую дэлегацыю ўнесці ў пастаянную канферэнцыю міру, не змяніліся, а паліцы, меўшыя месца за прапавішчы час толькі павялічылі сілу і значэнне аргументаў, помываежных савецкай дэлегацыі ў генеральнай камісіі. Такім чынам, дэсталяцыя не бачыць ні якіх падстаў для адмаўлення ад сваёй тэзісы: поўнацэннае не патрымлівае».

Выступіўшы за тым французскі дэлегат **Обер** і румынскі дэлегат **Антонідзе**, падкрэсліўшы важнасць савецкай прамовы, якая прадстаўляе значны ўклад у справу ўмацавання міжнароднага міру ўказалі, што, з прычыны адсутнасці некаторых дадзін даных, метагалога райш на з'яўляе адмерыванне дыскусіі на сутнасці пытання. Дэлегат **Тут** (м. Дзямаль Хасію) заявіў, што не гадзіцца на ўсё пажадаўшы, і карысць неадкладнага абмежавання савецкай прамовы, большасць урадаў не палічыла патрэбным выказаць свае думкі па сутнасці гэтай прамовы.

Узяўшы за тым яшчэ раз слова тав. Штэйн заявіў, што ён не прычыні супротив таго, каб у дамы момант камісіі некалькі дзясяткаў прамов і занялася пакуль іншымі справамі. Аднак неабходна паставіць наступнае пытанне: калі разам з пастатковах дадзін для абмеркавання савецкай прамовы то ці не ажажацца камісія ў такім-жа становішчы праз некалькі дзён і праз некалькі тыдняў.

Пасля размовы Вуржона камісія паставіла перайсці да абмеркавання амерыканскага праекта стварэння пастаяннай камісіі па разбраенню.

Паведамленне рыбака Накоскіна

АРХАНГЕЛЬСК, 18 жутага. (БЕЛТА). Сёння ўвечары ў часе пасяджэння налівычайной тройкі па рашуку прапавішча самалёта Голубева вечакана раздзяліў тэлефонны яванок. Старшыня налівычайной тройкі тав. Пузыроў прыняў тэлефанаграму з Іжмы, якую даставіў туды рыбак **Накоскін**. Згодна яго слоў, гэта тэлефанаграма падпісана лётчыкам **Голубевым**, механікам **Кавырэным** і адным з пасажыраў — **Кружковым**. Памыва, дым тэкст гэтай тэлефанаграмы ў тым выглядзе, у якім яна прынята: «Першага жутага ў тымце і гэтым свегападзе адмовіў пазакзскі скорасці Самалёт пры пасадцы ў незамысловам балоне аламаў вынт, заднюю стойку левай плоскасці. На раце Чыв'я ад Архангельска па паўночны захад 40 км. самалёт ляжыць у балоне, ад Чыв'я 60 км, на поўнач каля 60 гадусаў шырыні і 41 градусае лажыні. На самалёце астаўся пасажыр **Кузнецов**. Ратуіне яго, скінды тарчы, віна, запалак. Пасадка магчыма на самалёце „У-2“. Мы трое — я, **Кавырэнін** і пасажыр **Кружков** 18 дзён гадаем. Ходзім па тайболе (балота — Рэд.) на лыжах, збролених з самалётных лыж. Жывіліся драўлянай карой і сенам. Знаходзімся ў хатцы на раце Чыв'я ў 5 км. на паўночны захад ад возера Іжма. Рыбак **Накоскін** з пасадка прыгараднай гаспадаркі Архангельскай чыгуны азнайшоў нас у хатцы, вывозіць коньмі ў пасадка. Прышліце самалёт „Сталь-2“. Пасадка Іжмозера, плошча 15 км. магчыма каля пасадка ў паўднёвай частцы. Захавіце тарчы, віна, паляро. У Архангельску паклапаціцеся аб медлапамазе. Азнайміце жонка — **Голубеву** і **Кавырэніну**. Спадзяемся на ваша большасцікае падтрыманне».

Лётчык **Голубев**, **Кавырэнін**, **Кружков**. Для правяркі паведамлення і аказання дапамогі экіпажу з Архангельска ў Іжму адпраўляюцца чэпвона аэрасапей Сяло Іжма азнаходзіцца ў 40 км. ад Архангельска. Аэрасапей бяруць з сабой

Чэпвурты дзень турніру адначасуся радам вельмі цікавы і каштоўных у тэарэтычных адносінах партыі.

Вялікую мастацкую асаблівасць даставіла глэдзям ігра **Ласкоа** з **Чэхаверам** (Ферэвы гамбіт). К эпілота (заключная частка партыі) партнёры, адавалася, прышлі ў аднолькавым становішчы: у **Ласкоа** быў слон супроць кая **Чэхавера**. І тут **Ласкоа** паказаў усё сваё майстэрства. Не ларыч прышліў ні малейшын шавася. **Ласкоа** выйгравае пешку і адпраўшын алатуценне каля **Чэхавера**, эфектнае выйгравае партыю на 35 ходзе. За

ГОЛУБЕУ ЗНОЙДЗЕН

карты, лыжы і медыкаменты. Раніцом к месцу аварыі самалёта Голубева мяркуюцца паслаць чэпвекі самалёт „У-2“, каб прывезці чэпвекіта члена экіпажа — пасажыра **Кузнецова**.

Хатка, у якой, згодна паведамлення з Іжмы, рыбак **Накоскін** азнайшоў лётчыка **Голубева** і 2-х членаў яго экіпажа азнаходзіцца ў 7 км. ад невялікага пасадка.

Роспукам лётчыка **Голубева** і экіпажа яго самалёта актыўна садейнічае сакратар краёвага камітэта партыі тав. **Іванов**.

Вышлі дзве партыі а'рсаней

АРХАНГЕЛЬСК, 19 жутага (БЕЛТА). Роўна ў поўнач з Архангельска ў Іжму вышлі першая партыя аэрасапей у складзе 2-х машын. Праз галіну вышлі дзве партыі аэрасапей.

Раск'з рыбака Накоскіна

АРХАНГЕЛЬСК, 19 жутага. (БЕЛТА). Выкліканы па тэлефону нашым карэспандэнтам начальнік паштова-тэлеграфнага аддзялення Іжмы тав. **Пасіаў** перадаў наступны расказ рыбака **Накоскіна**, азнайшоўшага экіпаж самалёта **Голубева**.

Накоскін адправіўся за сенам у прыгарадную гаспадарку Архангельскай гаральскай чыгуны. На дарозе ён рашыву павярнуць верны, даставілены на возеры Іжма **Помышны** к возеву. Ён убачыў 3-х чалавек, шыжаўшых у снігу. Ляжачыны азнавалі **Голубевым**, **Кавырэным** і **Кружковым**.

Лётчык і яго пасажыры тв.жа напісалі данясенне і прасілі **Накоскіна** аэрасапей перадаць яго ў Архангельск. Давёшы аслабелых людзей да хаткі, **Накоскін** адправіўся за сенам, а коньмі і перадаў данясенне партыяганізатаву прыгараднай гаспадаркі **Отаркаву**, які паведаміў аб ёсім праз Іжму па тэлефону ў Архангельскі аэрапорт.

Знайшлі самалёт Голубева

АРХАНГЕЛЬСК, 19 жутага. (БЕЛТА). У 17 гадзін на аэрапорт вярнулася авіяно **Дземмалка**, якое вылятала на роспукі сама-

лёта **Голубева** і пасажыра **Кузнецова**. Пасля паўтаргальскага палёту з самалёта „АНТ-9“ ля невялікага возера былі выяўлены перавернуты з апараным прылом самалёт **Голубева** і каля яго **Кузнецов**, які павольна хадзіў каля машыны. Праз некалькі мінут успыхнула вогнішча, разложанае **Кузнецовым**. З прычыны новага кай для самалёта „АНТ-9“ і П-о пасадкай пмыцой, машыны, апысаны некалькі мінуту, скінулі 8 пакетаў харчавання і лыжы, якія **Кузнецовым** падобраны.

Пацярпеўшыя ад ав'ры даставлены ў Архангельск

АРХАНГЕЛЬСК, 19 жутага. (БЕЛТА). 19 жутага ў 10 гадзін раніцы лётчык **Голубев**, бортмашынік **Кавырэнін** і пасажыр **Кружков** даставлены на аэрапорт у Архангельск. На месца вымушанай пасадкі самалёта **Голубева** вылятае лёгкі трохмэсны самалёт, пладірусы **Вершыньскі**. Іму дана заданне ўзяць на борт астаўшагася на самалёце **Голубева**, пасажыра **Кузнецова** і даставіць яго ў Архангельск.

АРХАНГЕЛЬСК, 19 жутага. (БЕЛТА). Пасажыр тав. **Кузнецов** на самалёце **Голубева**, як выяснілася, быў астаўлен сваёй спадарожнікам на месцы аварыі з прычыны парока сэрца і немагчымасці ісці разам з ім. Іму пакінутлі пёплы чахол ад матора, мехавыя боты, шубу і паштэцзены запас харчовых прадуктаў, напубілі галін для вогнішча, падлішы іх халсам і бешінам.

Не гледзячы на крайнюю стомленасць, тав. **Голубев** і яго спадарожнікі выглядаюць бадрэра. Яны горача чэкуюць за аказаную дапамогу.

Зраз яны змечтаны ў поліклініку крайвыканкома.

МІЖНАРОДНЫ ШАХМАТНЫ ТУРНІР

4-ы дзень турніру

лі лёгка адпавядавалі Голлілае. Пасля размовы ўсіх фігур партыя на 34 ходзе скончылася нічыёй.

З першых 4-х сустрач з савецкімі майстрамі **Капабланка** тым чынам набраў 2 ачкі. Гэты рэзультат, несумненна характарызуе з наддешага боку ігров савецкіх майстроў.

Тэарэтычна каштоўная партыя атрымалася ў **Левенфіш** з **Руміным** (Ферэвы гамбіт). Румін неадкладна новага становішча, ухытага **Левенфіш**, сыграў шаблонна і ў рэзультатае перамаў паз мацельшчу атаку, якую **Левенфіш** правёў вельмі

даў, у рэзультатае якіх яго атака выварбалася, атрымаў к перапынку значна горшую партыю.

Уважана-вострае становішча стварылася ў перапынку ў партыі **Штолберг—Багатырчук**. **Штолберг** у гэтай партыі змяніў сваям карэктнаму, але некалькі стухаватам стыллю. Да гэтага яго абавязваў няўдачны старт у турніры. **Штолберг** прапавішч пашатну атаку на каралеўскім флангу.

У партыі **Рамановскі—Батнін** (разменны варыянт іспанскай партыі) к перапынку стварылася складанасць, але прыблізна аднолькавае становішча **Слабасін** пазіцыі **Багатырчук** астаўляе спадарожнікам

ПАМЯШІ ТАВ. МІЦКЕВІЧА-КАПСУКАСА

Бязлітасная смерць вырвала з нашых радюў аднаго з лепшых та-варышоў па рэвалюцыйнай барацьбе. Літоўскі пролетарыят, камуністычная партыя Літвы ў асабе тав. **Міцкевіча-Капсукаса** страцілі свайго выдатнейшага кіраўніка, аднаго з сваіх лепшых сыноў.

Тав. **Міцкевіч-Капсукас** усё сваё жыццё, усё свае сілы аддаў барацьбе за вызваленне рабочага класа з-пад ярма капіталізма. Жыццё тав. **Міцкевіча-Капсукаса** — гэта яркае жыццё палкага рэвалюцыйна-барацьбіта, большасціна.

У часе рэакцыі ён працаваў у глыбокім падполлі. Паследванні царскіх жандараў, турмы, катарга, пабегі не зламлі мужнага рэвалюцыйна-барацьбіта. Яны загартавалі ў ім непахісную волю да барацьбы, да перамогі. У Сібіры, на катарзе, т. **Міцкевіч-Капсукас** стаў большасціком. У 1913 годзе, удзельнік з катаргі, ён яшчэ з большай энэргіяй уступіў у барацьбу з невайсёнымі яму сіламі царызма.

Тав. **Міцкевіч-Капсукас** — адзін з правадыроў і арганізатараў камуністычнай партыі Літвы. З яго імем цесна звязана гераічная барацьба літоўскага пролетарыята

за савецкую Літву ў перыяд 1919 і наступных гадоў. Працоўныя БССР добра ведаюць рэвалюцыйную работу тав. **Міцкевіча**, калі ў 1918-19 годзе ён стаў на чале савецкага ўрада Савецкай Літвы і Беларускай.

Усё сваё жыццё да апошняй хвілін тав. **Міцкевіч-Капсукас** аддаў справе рабочага класа, справе камунізма.

Літоўцы-камуністы гор. Менска разам з усім рабочым класам, усімі працоўнымі схіляюць свае галовы ля групы тав. **Міцкевіча-Капсукаса**.

Ля труны аддавайшага большасціна-рэвалюцыйна-барацьбіта мы абавязваемся яшчэ пачаць згуртавацца вакол партыі **Леніна-Сталіна**, прымаць яшчэ больш актыўны ўдзел у сацыялістычным будаўніцтве Савецкага Саюза — непахіснай вяршасці міжнароднай пролетарскай рэвалюцыі.

АМБРАЖУНАС, КОПКА, С. МАТУЛАЧІС, К. МАТУЛАЧІС, ДЖУГАС, ЖОЛПЕ, Л. МЕРКІС, ЯНКУС, ВАШНО-РАС, ЖУРОНІС, БАГАЧУНАС, СТАШЭЛІС, Е. ШУКІС, І. ШУКІС, ШМЕЙГОУСКАЯ, ГАШКА, БУЧУКАС, НЯУРА, СВАЦЯЛІС.

НАПЯРЭДАДНІ XVII ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

* Празідыум Цэнтральнага Савета Профсаюзаў вышлыву фабрыку «Сіят індустрыялізацыі» за добрыя паказальнікі па абарончай рабоце кандыдатам на атрыманне права называцца «прэасціа абароны». 300 рабочых і работніц фабрыкі ўжо аталі ваянна-тэхнічны экзамен. Да гадавіны 50 рабочых атадуць нормы на значок «варышлылаўскі страляк». 20 жутага склікаецца агульнафабрычная канферэнцыя варышлылаўскіх стралякоў, і аштывістаў Асаблівасціна на пытанню аб ператварэнні фабрыкі да 1 мая ў крэпасць абароны. 23 жутага ў падшэфную ваенную частць выязжаюць самалёцзены гурткі фабрыкі для ўзяцелу ў святкаванні гадавіны Чырвонай арміі.

* У беларускай дэтражаўнай бібліятэцы адарываецца выстаўка літаратуры аб Чырвонай арміі.

* Брыгада рабочых бабруйскай канцэнтрацыйнай фабрыкі выехала ў арганізаванай абарончай работы і прапрацоўцы даклада тав. **Якаўлева** на ўсесаюзным з'ездзе калгаснікаў-удзельнікаў. Комсамольскай арганізацыя беларуўскага пеха-десакамбіната наладжвае 23 жутага ляхавую вылазку.

* Пры барысаўскім рускім пестрагічным тэхнікуме арганізаван гурток на вывучэнню нашай гэхнікі. Гуртком кіруе адзін з камандзіраў падшэфнай частці.

ПАСЛЯ ПЛЕБІСЦЫТА У СААРЫ

Перадача Саарскай вобласці Германіі

ПАРЫЖ, 18 лютага (БЕЛТА). Агенцтва Гавас паведамляе з Рыма, што ў Неапалі падпісаны пагадненні аб перадачы Францыяй Германіі сваіх праў на саарскія шахты, чыгуны і інш. перухома-ці, аб часовым рэжыме сацыяльнага страхавання, аб правах французскіх уласнікаў страхавых полюсаў, аб перадачы Германіі кіравання вобласцю.

Апэтыты фашыстаў растуць

ВЕНА, 14 лютага (БЕЛТА). Базельская газета «Нацыяналь-пэйтунг» у яўна імпіраваным германскім нацыянал-соцыялістыч-мі артыкуле, у сувязі з рэзультатамі саарскага плебісцыта, вы-соўвае пытанне аб звярненні Германіі ў Элізас і Латарынгі. Аўтар выказваецца за «псіхалагічную апрацоўку» насельніцтва Элізас-на зняты».

Вялікі цыклон над Германіяй

БЕРЛІН, 18 лютага (Белга). Учора над Германіяй пранёсся цы-клон сілаю ў 10-12 балаў. У Нямі-штадце, дзе павінна было пачацца агоньня-германскае спаборніцтва на пярыштва аэрастатаў, ураган унёс 4 аэрастаты. Атрад штурма-вікоў прабаваў утрымаць аэстатныя шпарты, але гэта не ўдалося. Былі ўнесены яшчэ 3 аэрастаты: пры гэтым адзін з штурмавікоў быў за-біт, некалькі чалавек сур'ёзна ра-нены.

У Гамбургу паралізаваны ўсе морскія зносіны. Нават буйныя акіяўскія судны адстаіваюцца ў гавані.

Рака Мозель каля Трыра вышла з берагоў. У пасёлку каля Ма-гельма ўраган сарваў з многіх та-моў стрэхі. Каля 200 чалавек без жылля. Ёсць чалавечыя ахвяры.

прывае партыі на 35 годзе. За бліскучымі мадэлямі Ласкера слава, затаішы дыянае, сачыла ўся аўдыторыя, у тым ліку і воль-ныя і гаты момант ад ігры майстры і прасмейстэры

У партыі Вера Меччык — Ала-торцаў (чэшская абарона) Алатор-цаў прапанаваў В. Меччык у ах-вару каня, якую чампійка свету прыняла, педэпанііны камбіна-цыяных матчымасей, закладзеных у гэтай ахвары. В. Меччык вельмі хутка дымнуша была адлаць каня і страіць адну за другой 3 пешкі На 27 ходзе В. Меччык адалася.

Востра і пікава ў жорсткай ба-рацьбе праходзіла тактычна скла-дана партыя Шпільман — Лісіным (абарона Німковіча). У гэтай партыі стварылася пікавае становішча, ка-лі 7 паўёў лініі «А» шахматнай дошкі былі заняты шахматнымі фі-гурамі. Але, як гэта часта бывае ў камбінацыйных партыях, пасля ра-дыв ўзаемных ахвар партыя закон-чылася на 33 ходзе нічыёй, з пры-чыны паўтарэння ходаў

У партыі Капабланка—Гогнідзе (фэрзевы гамбіт) белыя не імкнулі-ся да ўскладненняў а невялікія тактычныя выпадкі Капабланкі бы-

ку, якую Левенфіш правёў вельмі эфектна. К перапынку ў латвійскім эндшпілі ў Руміна не было 2-х ша-хаў. І становішча яро партыі яўна безнадзейна

Не лепш к перапынку станові-шча і ў партыі Пірца супраць Фло-ра (чэшская абарона). Пірп прыма-ніў у гэтай партыі абыгнальны мадэль, пачаўшы ў пачатковай ста-дзі ігры пешачнае наступленне на каралеўскі фланг белых. Гэты ма-дэль нічога Пірцу не даў, але ў той-жа час, бліскуча іграючы ў гэ-тым турніры, Флор адолеў падрых-таваць рашучую атаку на фэрзе-вым флангу.

У Рабіновіча з Рагозіным (абарона Німковіча) к перапынку стварылася ўзаемна-вострае становішча: Рагозі-н вымушаў быў адлаць выйграную раней пешку.

У партыі Ліліенталь — Кан (ста-радаўдэйская) Кан з дабры атрымаў лепшую партыю. У процівагу яго атакі на каралеўскім флангу Лі-ліенталь прапярняў контратаку на фэрзевым, што з'яўляецца тыповым для старадаўдэйскай партыі іграўшы неасцярожна Кан не толькі не ска-рыстаў сваёй перавагі ў дэбюце, але, зрабіўшы некалькі слабых хо-

станавішчаў «свайчася» пешка ў піка з'яўляецца амантам, аднак, вель-мі трудна скарыстаць гэту сла-басць.

Пасля перапынку Румін яшчэ прабаваў амагнпа. У безнадзейным становішчы ён зрабіў 20 ходаў і «даў» Левенфішу на 56 ходзе

Пірп алаўся Флору і Кан Ліліен-талю, не аднаўляючы ігры. Штодзберг у рэзультате аналіза становішча алмовіўся ад матчыных ускладненняў і пашоў на рабыніт з вельмі шухам. Бататыччук ага-дзіўся на прапанававаць яму нічыю. Рамавоўскі правільна ахацэваў пешку Бататыччу. Няўдачна прад-прынята Рамавоўскім атака аз ка-ралеўскім флангу дала матчыны пь Бататыччу ўскладненні лінію, і пад па-глыбай мата Рамавоўскі павінен быў адлаць ятэсць. Партыя адкладзена ў выйгрышным становішчы: для Бататычкі Таксама незакончана пер-тыя Рабіновіч—Рагозін з перавагай у Рабіновіча.

Пасля чатырох тураў наперадзе Левенфіш і Флор — па 35. Бататыч-нін — 2,5 (і адна няскончаная ў выйгрышным становішчы), Ласкер і Румін — па 3.

УДЗЕЛЬНІКІ СОВЕЦКАГА КІНОФЕСТЫВАЛЯ ПРЫЕХАЛІ У СССР

НЕГАРЭЛАЕ. (Спецкор «Белта»). 19 лютага ў Негарэлае прыбылі ўдзельнікі першага савецкага кіно-фестываля. Прыбыла дэле-гацыя Францыі. Польшчы. Чэхаславакіі. Англіі. Італіі. Амерыкі. Румыніі і Балгарыі. Усяго пры-было больш 70 чалавек.

Глава французскай дэлегацыі п. Дабры. Ён паведаміў, што рад

дэлегатаў, у сілу розных прычын на змаглі прыбыць своєчасова, яны прыедуць праз некалькі дзён. У лі-ку прыбыўшых: Вандаль (дырэк-тар адной з буйных французскіх кінофірм, вядомая кіноартыстка Мары Глоры, дырэктар еўрапей-скага кінотрэта п. Глушэвіч і інш. Дэлегацыя суправаджае прадстаў

нік ганцлёвага прадстаўніцтва СССР у Францыі тав. Садоўскі.

Польская дэлегацыя прыбыла ў ліку 6 асоб. У гэтым ліку Рычард Орданскі — рэжысёр і старшыня галоўнага савета кінопрамысловас-ці, п. Рэмідзінскі (прадстаўнік мі-ністэрства ўнутраных спраў) і п. Загродынскі (саюз кіноўласнікаў)

60.000 ПАР ЛЕТНЯГА АБУТКУ

Абутковыя фабрыкі Белскуп-трэста рыхтуюцца да летняга се-зона. Будзе выпушчана 60.000 пар парусінавага абутку, шэрага і бе-лага, на гумовай клеонай падэшве. Менская фабрыка імя Тэльмава наладжвае выраб балетак і санда-ляў. Павялічваецца выпуск кала-ровага абутку.

ПАШ-РЭННЕ ПРАДПРЫЕМСТВАУ ХАРЧОВАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

На капітальнае будаўніцтва і рэканструкцыю прадпрыемстваў харчовай прамысловасці БССР у гэтым годзе асцягавана 10 з па-лювай мільёнаў рублёў. 2.250 тыс. руб. адпушчана на сканчэнне бу-даўніцтва гомельскага тлунчавага камбіната, які будзе здан у экспла-атацыю ў бягучым годзе.

У гэтым-жа годзе пачнецца бу-даўніцтва новага мажларобнага за-вода ў Слуцку, які будзе пераапра-цоўваць 3.000 тон малака ў дзень. (БЕЛТА).

СПЕЦЫЯЛІЗАВАНЫ СКУРАНА-АБУТКОВЫ МАГАЗІН

Сёння на рагу Ленінскай і Ко-муністычнай вуліц Белскуптрэст адкрывае спецыялізаваны скурана-абутковы магазін.

Магазін мае вялікі асартымент усіх відаў мужчынскага, жаночага і дзіцячага абутку розных колораў (зялёнага, чырвонага, жоўтага і т. д.). Пры магазіне ёсць база-склад з вялікім запасам абутку.

Фікультура

УСЕСАЮЗНЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ ПА ЛЫЖАХ

18 лютага ў Менску адбыліся ўсе-саюзныя лыжныя спаборніцтвы фіз-банкаўскіх работнікаў У спаборні-цтвах прыняло ўдзел 7 каманд Ма-осквы, Ленінграда, Харкава, Калелі, Растова, Курска і Менска — пера-можцаў абласных і республіканскіх спаборніцтваў саюза фізбанкаўскіх работнікаў.

Першае і другое месца павялілі каманды Масквы і Ленінграда. Трэ-цяе месца заняла Казань, чацвёр-тае — Курск, пятае — Ростов, шос-тае — Менок і на апошнім месцы — Харкаў.

Сярэд жалчын на першым месцы на 5 клм. заняла тав Рыбіна (Ма-сква), а на 10 клм. тав Паўлава (Ленінград). Сярэд мужчын — на 10 клм першае месца заняў Петров (Масква), на 20 клм.—Шкінаў (Ле-нінград). Переможцы фанатарска-ны граматамі і прашовымі прэміямі.

НА УСЕСАЮЗНЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ

Учора выехала ў Ленінград збор-ная каманда конькабежцаў БССР для ўдзелу ва ўсеаюзных конька-бежных спаборніцтвах. У складзе каманды лепшыя конькабежцы Бе-ларусі тт. Бальшакоў, Галавач, Іванікаў, Арлоўскі, Парфенаў і інш.

ДВА НОВЫЯ УСЕБЕЛАРУСКІЯ РЭКОРДЫ

Закончыліся спаборніцтвы па кат-ках на пярыштва БССР. Першае месца ў 1-ай групе буйных гаралоў Беларусі заняла каманда Мечы-першае месца ў другой групе за-няла каманда Мазыра. Каман-да БВА заняла першае месца пав. конкурсам.

Тт. Арлоўская (Менск) і Івані-каў (БВА) усталавілі два новыя ўсебеларускія рэкорды 500 метраў на бегавых катках Арлоўская шпйшла за 59,5 сек. Тав. Іванікаў 6.000 метраў шпайшоў за 10 мн і сек

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

ДА ВЕДАМА ПАКУПНІКОЎ КНІГІ ПРЫ ВЫЯЎЛЕННІ Ў КУПЛЕНАЙ КНІЗЕ ДРУ-КАРСНІХ АБО ВЫДАВЕЦНІХ ДЭФЕНТАЎ (пераблытаны старонкі, не хапае старонак і інш.) ПАКУПНІК ВАРОЧАЕ ГЭТУ КНІГУ Ў ТУЮ КНІГАРНЮ, ДЗЕ ЁН КУПІЎ, а пры адсутнасці Бібліяна абавязана на ДОБРУЮ КНІГУ, а пры адсутнасці заплочаныя пакупніком грошы Сектар Кнігагандлю Дзяржаўнага Выдавецтва Беларусі.

23-га лютага ў 6 гадзін вечара ў Доме ўрада (чала пасаджэняў у вездзе) адбудзецца ўрачыстае пасяджэнне пленума менскага гарадскога савета, прысвечанае 17-ай гадавіне Чырвонай арміі. На пленум праходзяць па сваіх членскіх білетах: члены і кандыдаты гарсовета, члены ЦК КП(б)Б і ЦК ЛК-МБ, члены ЦВК і СНК БССР, улаўнаважыла Камісіяй партыйнага і Савецкага кантролю, члены бюро гаркома КП(б)Б і гаркома ЛК-МБ, члены прэзідыума Ц. ЦСБ, члены таварыства старых большавікоў і чырвоных партыянаў. Білеты для ўдзянікаў прад рыечыстваў і ўстаноў азначаю-ца ў гарсавеце (шакой № 37, 3-ці паверт) Прэзідыум гарсовета.

Гукавы кіно-тэатр «Чырвоная зорка»	Гукавы мастацкі фільм Юнацтва Максіма
Гукавы кіно-тэатр «Пролетар-Б»	Гукавы мастацкі фільм МАЛАДОСЦЬ
Кіно «Інтэрнацыянал»	Мастацкі фільм АВАДЗЕНЬ
Кіно «СПАРТАК»	Ад 19 лютага новая праграма

ПАТРАБУЕЦЦА старшы бухгалтар у аршанскую чыг. РАЙАШЧАДКАСУ. Пераезд азначаецца па КЗОТу. Кватэ-ра прадстаўляецца зарплата па зголас. Прапановы адраваць: Москва, ро-гул. Кірава і Б. Кошчэ-мольскага зва-д. № 82—ўвядзенне ашчэдка МББ чыг. Завая высылка ў папарэбанай аўтабі-літ. афіцый.

МЕНГАРФА ПРАПАНАУЕ ўсім прадпрыемствам, установам і арганізацыям АТРЫМАЦЬ У ГАРФА (вул. Карла Маркса, № 16, 2-гі паверт, шакой № 33) табліцы і планкты па ўтрыманню п дахаднага п датку і культзбору ў зарплаты рабочых і служачых у 1933 г. МЕНГАРФА.

БЕЛВОДГАСУ ТРЭБУЮЦЦА на сталую работу ў раёны і ў апарат ІНЖЫНЕРЫ І ТЭХНІКІ па гідраэлектрабудуўніцтву з выбарчым стажам, ТЭХНІКІ І МАНЦЕРЫ па абсталяванню гідраэліаваых установам. Плата па зголасе, пад'ёмныя па 82 арт. КЗОТ. 3 прапановамі зварачацца: гор. Менск, Дом ўрада, шакой 459. Да заяў прыкла ш копіі працоў-ных сцісаў. Белводгас.

ПРЭЗІДЫУМ М. ІСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА даводзіць да ведама, што ў матах лепшга абслугоўвання нзведзальнікау УСТАНАЎЛЯЕЦЦА ВІЗЧЭРНІ ПРЫЕМ НАВЕДВАЛЬНІКАУ кіруючымі работнікамі наступных аддзелаў гарсовета па наступных днях: Па гарэдраву: 1, 7, 13, 19, 25 чысла кожнага месяца, з 18 да 20 гадзін. Па гарфа: 5 і 20 чысла, з 18 да 20 гадзін. Па гарана: 4, 13, 20, 26-га, з 18 да 20 гадзін. Па гарунутгандлю: 1, 13, 20 і 25 чысла кожнага месяца з 18 да 21 гадзін. Па гаргмасаваму аддзелу: 2, 11, 16, 20, 25 і 28 чысла кожнага месяца, з 18 да 21 гадзін. Па гарземліраўніцтву: 1, 11 і 21 чысла кожнага месяца, з 18 да 21 гадзін. Па гаржыліспекцыі: 1, 11 і 21 чысла кожнага месяца, з 18 да 21 гадзін. Па гаржыліспекцыі: старшыні—1, 5, 15, 21 і 26 чысла кожнага месяца, з 8 да 20 гадзін; нам старшні: 2, 7, 10, 14, 17, 22 і 27 чысла кожнага месяца, з 18 да 20 гадзін ПРЭЗІДЫУМ ГОРСОВЕТА. У аддзел аб'яў званіць па тэлефону № 21-360